

Til regionsrådets medlemmer

Orientering om brugerundersøgelse på de sikrede institutioner for børn og unge i Danmark – UFOS-rapporten

I vedlagte rapport er resultaterne af den første landsdækkende undersøgelse af tilfredsheden blandt unge på de sikrede institutioner for børn og unge i Danmark. De unges forældre er også blevet spurgt om deres oplevelser med institutionerne.

Det officielle navn på undersøgelsen er UFOS, som står for **U**nge og **F**orældre **O**m **S**ikrede institutioner. UFOS-rapporten er udarbejdet af Center for Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland på vegne af Danske Regioner, Københavns Kommune, Region Hovedstaden, Region Midtjylland, Region Nordjylland, Region Sjælland, Region Syddanmark. Rapporten er udarbejdet på baggrund af spørgeskemaundersøgelser blandt unge, der har været anbragt på sikrede institutioner og deres forældre og er et godt og nyttigt redskab til at videreudvikle kvaliteten af det pædagogiske arbejde på de sikrede institutioner.

Formålet med undersøgelsen er, at

- indsamle viden om de unge og deres forældres **oplevelse og vurdering** af opholdet på de sikrede institutioner,
- finde ud af om der er noget, der kan **gøres bedre**
- give mulighed for **sammenligninger** mellem de sikrede institutioner
- give mulighed for at følge **udviklingen** i de unges og deres forældres tilfredshed over tid gennem **undersøgelser hvert andet år**

Der findes i dag 121 sikrede pladser for børn og unge i Danmark. Af dem er de 25 pladser særligt sikrede pladser til henholdsvis unge med psykiske lidelser og særligt voldelige unge.

De sikrede pladser drives af regionerne i Danmark og Københavns Kommune.

Pladserne anvendes primært til unge i alderen fra 15 år og til med 17 år der placeres i sikrede institutioner som alternativ til varetægtsfængsling (varetægtssurrogat). Derudover anvendes sikrede pladser bl.a. til indledende ophold og tilbageførsler i forbindelse med ungdomssanktion samt til pædagogiske observationer og på baggrund af farlighed.

Region Midtjylland driver to sikrede institutioner:

Dato: 24. oktober 2008

Ingemann H. Nielsen

Tel. +45 87284042

Ingemann.nielsen@ps.rm.dk

Journalnr. 1-30-73-21-08

Side 1

- Den sikrede institution Grenen, beliggende i Norddjurs Kommune, med 15 sikrede pladser her af fem særligt sikrede pladser til særligt voldelig unge og fem særligt sikrede pladser til unge med psykiske lidelser.
- Den sikrede institution Koglen, beliggende i Herning Kommune, med 10 sikrede pladser.

Rapportens største svaghed er det lave deltagerantal på såvel unge- som forældresiden. Derudover er der forskel på svarprocenterne mellem de enkelte sikrede institutioner.

Rapportens forfattere gør opmærksom på, at der er tale om en brugertilfredshedsundersøgelse som ikke nødvendigvis siger noget om resultater og effekter af anbringelserne. Det er således ikke den faglige kvalitet af institutionernes arbejde, der sammenlignes. Undersøgelsen ser alene på, hvordan de unge og deres forældre beskriver situationen.

Region Midtjyllands sikrede institutioner indgår i undersøgelsen

I undersøgelsen indgår således også Region Midtjyllands to sikrede institutioner. Undersøgelsen placerer de to institutioner i top, når det handler om de dannelsesmæssige værdier som undervisning, aktivitetsniveau, fast døgnrytme og konsekvens i forhold til at overholde regler.

De to midtjyske institutioner ligger til gengæld med lavest tilfredshed, når det handler om begreber som dialogen i forhold til personalet, oplevelsen af om personalet bruger unødigt magt og de unges mulighed for at få medindflydelse på opholdet – herunder muligheden for at kontakte advokat eller sagsbehandler.

Det er naturligvis et udviklingspunkt, som de to sikrede tilbud skal arbejde videre med. Samtidig er det dog muligt, at forklare noget om baggrunden for de unges svar. Alle unge på en sikret institution er anbragt der imod deres vilje. D.v.s. ingen af de unge har selv valgt, at blive indskrevet på institutionen. Her ud over er de sikrede institutioner i Region Midtjylland kendt for at anvende en pædagogik, hvor de unge oplever tydelige rammer, grænser og konsekvens. Dette kan også være en medvirkende årsag til at de unge svarer, som de gør

Mange af de anbragte unge er ikke vant til en hverdag, hvor de voksne bestemmer og hvor der er faste normer og regler. For disse unge kan det opleves som unødigt magtanvendelse, når de møder en voksen, der står fast på, at den unge for eksempel skal stå op om morgenen og følge undervisningen eller de fælles aktiviteter.

At mange unge har en særlig negativ opfattelse af Grenen kan også skyldes et andet forhold: Grenen har som den eneste sikrede institution i Danmark en overvægt af særligt sikrede pladser, idet 2/3 af de sikrede pladser på Grenen er særligt sikrede pladser. En stor andel af besvarelsenerne fra Grenen kommer fra unge, der har været anbragt på de særligt sikrede afdelinger. Det er unge, som ikke har kunnet være på en almindelig sikret afdeling på grund af særlig voldelig adfærd eller psykiske lidelser. Disse unge må formodes, at vurdere opholdet mere negativt end unge på almindeligt sikrede afdelinger.

Uafhængigt af undersøgelsen er der på Grenen iværksat tre udviklingsforløb i samarbejde med Grenens ledelse, Grenens MED-udvalg samt Børn, Unge og Specialrådgivning: Et forløb er startet i 2007 for ledere med det formål at skabe "et fælles Grenen". Et andet forløb består af en række fælles tema- og uddannelsesdage for alle medarbejdere på de fire afdelinger. Formålet er at styrke det fælles værdisæt og fælles faglig uddannelse. Det tredje forløb arbejder med de bærende værdier og spilleregler på Grenen.

Magtanvendelser

Unødige magtanvendelser accepteres ikke på nogen af de sikrede institutioner i Region Midtjylland. Administrationen har i 1. halvår af 2008 modtaget 19 indberetninger om magtanvendelser på de sikrede afdelinger på Grenen og Koglen. Af de indberettede sager vedrører de 14 situationer, hvor personalet har undersøgt den unges person eller foretaget en undersøgelse af den unges værelse. Det er sket efter begrundet mistanke om, at den unge var i besiddelse af euforiserende stoffer, våbenlignende genstande eller andet, som den unge af sikkerhedshensyn ikke må være i besiddelse af på en sikret institution.

Region Midtjylland undersøger i øjeblikket en sag om magtanvendelse, hvor det skal afklares, om der har været tale om en unødigt magtanvendelse. Der er derudover registreret en unødigt magtanvendelse på de sikrede afdelinger i første halvår af 2008.

Begrebet "unødigt magt" har i de unges forståelse ikke nødvendigvis den samme betydning som i juridisk eller professionel forstand. Det som personalet betegner som rammer, grænser og konsekvens vil af nogle unge blive oplevet som brug af unødigt magt. I de kvalitative kommentarer, som indgår i undersøgelsen, har mange af de unge anvendt begreber om magt og tvang i forbindelse med, at de bliver sendt på værelset eller på anden måde får en ordre eller straf, som i de unges øjne er uretfærdig.

Advokat- og sagsbehandlerkontakt

En stor del af de unge angiver, at de ikke kan komme til at tale med en advokat eller en sagsbehandler, når de har behov for det. Denne opfattelse deles dog ikke af ledelsen på området. Alle unge på Grenen og Koglen kan ringe til deres advokat eller sagsbehandler, når de beder om det. Hvis anmodningen kommer midt i en undervisningstime eller lørdag formiddag, når der skal gøres rent, bliver der aftalt et tidspunkt, hvor den unge kan ringe.

Det sker, at den unge ikke kan komme igennem til advokaten eller sagsbehandleren, når han eller hun ringer. Det kan give anledning til en del frustration hos den unge. Institutionernes medarbejdere prøver derfor at finde tidspunkter, hvor der bedst mulighed for at få kontakt.

Tiden efter anbringelsen

En stor del af de unge fra Grenen og Koglen giver i undersøgelsen udtryk for, at de ikke ved, hvad der skal ske efter anbringelsen – og at de i øvrigt ikke føler, at de får noget positivt ud af opholdet. Uvidenhed om hvad der skal ske efter anbringelsen skyldes ofte, at de unge er anbragt i varetægtssurrogat og at deres fremtid derfor afhænger af, om de bliver dømt eller frifundet i en kommende retssag. Det spiller også ind, om den unge er så langt i sit ophold, at der er lavet en handleplan af kommunen og hvad kommunen i så fald har besluttet. Erfaringen viser samtidig, at de unge bliver mere tilfredse med opholdet, når der er gået et stykke tid.

Forældrenes oplevelser

Også forældrenes oplevelse af sikrede institutioner er blevet undersøgt. Her får Koglen en pæn bedømmelse, som på langt de fleste parametre ligger over landsgennemsnittet. For eksempel svarer alle Koglens forældre ja til, at de mødes med respekt af personalet, når de besøger eller ringer til institutionen. Desuden svarer alle Koglens forældre ja til spørgsmålet om, at personalet behandler deres barn med respekt.

Forældreundersøgelsen giver Grenen en knapt så pæn bedømmelse. Mange af forældrene til de unge på Grenen efterlyser en bedre kommunikation med personalet og giver udtryk for, at informationsniveauet gerne må være højere. En del forældre svarer nej til, at de føler, at deres barn bliver behandlet med respekt og får den hjælp, som det har brug for.

Grenens overvægt af særligt sikrede pladser betyder, at de fleste unge på de særligt sikrede afdelinger har oplevet flytninger fra andre sikrede afdelinger. På baggrund af undersøgelsens resultat vil administrationen tage initiativ til en styrkelse af dialogen med forældrene til de unge, der er anbragt på Grenen.

Tiltag til forbedring af indholdet på de sikrede institutioner

Der arbejdes på de to tilbud kontinuerligt på at gøre den unges oplevelse af opholdet på en sikret institution bedre, samtidig med at fokus på formålet med opholdet ikke må tabes. Et fokusområde er, at de unge oplever det første møde med den sikrede institution som overvejende positivt – situationen taget i betragtning. Et andet fokusområde er konflikthåndtering, således at de unge oplever, at medarbejderne kan håndtere evt. konflikter

Regionerne i Danmark og Københavns Kommune, der driver de sikrede institutioner i Danmark, har uafhængigt af undersøgelsen iværksat nogle initiativer, der blandt andet indebærer øget efteruddannelse af medarbejderne, udarbejdelse af fælles faglige standarder og udvikling af den pædagogiske praksis. Det er administrationens opfattelse, at disse tiltag vil styrke den pædagogiske indsats på de sikrede institutioner og dialogen med de unge.

Vedlagt:

- UFOS-rapporten
- Pressemeddelelse fra Region Midtjylland, udsendt i forbindelse med rapportens udgivelse